

NA-862
M. L. W. Examination
April / May – 2003
Labour Movement

Seat No. _____

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.
(૨) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(૩) તમારા ઉત્તરોના ક્રમાંક પ્રશ્નપત્રના પ્રશ્નોના ક્રમાંક મુજબ જ લખો.

૧ ભારતમાં મજૂરસંઘ ચળવળની ટૂંકી રૂપરેખા આપો. ૨૫

અથવા

૧ ઉદારીકરણ પછી ભારતનાં મજૂરસંઘોને કયા પડકારોનો સામનો કરવો પડ્યો છે ? ૨૫
આ પડકારોને ઝીલવાનાં સૂચનો દર્શાવો.

૨ ભારતમાં વ્હાઈટકોલરસંઘનો ઇતિહાસ ટૂંકમાં ચર્ચો અને તેની લાક્ષણિકતાઓ દર્શાવો. ૨૫

અથવા

૨ ભારતના સંદર્ભમાં મજૂરસંઘોમાં 'બાહ્ય નેતાગીરી' વિશે ચર્ચા કરો. ૨૫

૩ મજૂરસંઘોના વિવિધ પ્રકારોનું વર્ણન કરો અને ભારતની સ્થિતિના સંદર્ભમાં કયું ૨૫
સૌથી વધુ યોગ્ય છે એનું પરીક્ષણ કરો.

અથવા

૩ ૧૯૨૬ના મજૂરસંઘ કાયદાનું ટીકાત્મક પરીક્ષણ કરો. વૈશ્વીકરણના સંદર્ભમાં ૨૫
ભારતના મજૂરસંઘો પરની એની અસરો દર્શાવો.

૪ ભારતના મજૂરસંઘોનું માળખું તપાસો. ૨૫

અથવા

૪ ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૨૫

- (૧) કલ્યાણ પ્રવૃત્તિઓમાં મજૂરસંઘની ભૂમિકા
(૨) આંતરરાષ્ટ્રીય મજૂર સંગઠન
(૩) અમેરિકામાં મજૂરસંઘવાદ
(૪) મજૂરસંઘ વિશે ગાંધીજીના વિચારો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) All questions carry **equal** marks.
(3) The number of your answers in the answer book should be the same as the number of the questions in the question paper.

1 Give a brief outline of the Trade Union movement in India. **25**

OR

1 Discuss the challenges faced by Indian Labour movement in post liberalisation era. Also suggest ways to overcome these challenges. **25**

2 Discuss in brief the history of white collar unionism in India and state its characteristics. **25**

OR

2 Discuss the 'Outside Leadership' in Indian Trade Unionism. **25**

3 Describe the various types of Trade Unions and examine which is most suited to Indian situation. **25**

OR

3 Critically examine the Trade Union Act, 1926 and state its impact on Indian Trade Union Movement in the context of globalisation. **25**

4 Examine the structure of Indian Trade Union. **25**

OR

4 Write short notes on : (any **two**) **25**

- (1) Welfare role of Trade Union
- (2) International Labour Organisation (ILO)
- (3) American Trade Unionism
- (4) *Gandhian* Theory of Trade Union.